

PLOCK UR NORSALIGGAREN

Arne Eklöv

Fågeltornet vid Norsa står fortfarande kvar. Den fågelrika saden nedanför har dock krympt. Kolossala mängder sprängsten från ett berggruvbygge i närheten har vräkt ut över ånders och vadarens förnämsta tillhåll i våra trakter. Anblicken är föga njutbar för den som lärt sig uppskatta detta lättillgängliga natur inpå stadens knutar.

Trots intrånget i fåglarnas livrum har dock den kvarvarande våtmarken i år bytt ett förbluffande rikt fågelliv. Jag ser två orsaker till detta. Dels har årets höga vattenstånd gynnat fåglarna och dels tycks människors verksamhet härnere ha skapat en miljö som tillfälligt medfört gynnsamma förhållanden för våtmarksarter. De tunga sprängstenmassorna har pressat upp och blottlagt bottarna här och var och genom att man "rört om" i terrängen har en del gölar nybildats. På den begränsade ytan har det hela sommaren varit ett myllrande fågelliv och gölarna har blivit till barnkammare för i synnerhet ånder.

Det är givet att Köpings ornitologer utnyttjade situationen. I tornliggaren gjordes anteckningar i betydligt större utsträckning än vanligt. För Meddelandens läsare presenteras härmed en sammanställning av de viktigaste anteckningarna.

Bärskilt glädjande var det att så många ånder häckade. Det är alltid svårt att bilda sig en uppfattning om hur många som häckar då kullarna visar sig endast glimtvis i de öppna gölarna. Ett stort antal observations tillfällen under en goda lång period ger dock grund för en rätt säker bedömning.

Gruvad var den talrikaste saden. Iakttagelser av ej fullvuxna kullar skedde under tiden 10 juni - 6 augusti. 5 - 8 kullar, innehållande mellan 5 och 10 ungar, torde ha kläckts inom området. En hona av krika med tio små ungar sågs den 8 juli och en hona med fyra ungar den 14 juli. Det kan ha varit samma kull. Upp till 75 ruggande krikor fanns vid Norsa under sommaren.

Den i våra trakter rätt utlysta arten tycks fortfarande ha sin bästa förekomst vid Norsa. Kullar på mellan tre och åtta ungar sågs under tiden 8 - 27 juli. Med stöd av antal i kullarna och ungarernas storlek verkar det som om minst tre kullar sett dagens ljus vid Norsa i år. Den 19 juli sågs en skedad hona med fem ungar.

Av övriga ånder sågs blåsänder nästan hela sommaren, som mest sex ex. En hona av snatterand sågs den 29 juni. Det var den tredje iakttagelsen av arten vid Norsa. Stjärtänder visade sig vid några tillfällen.

Sothöna häckade med några par och rörhöna resp vattenrall visade sig med ungar, sannolikt kläckta i trakten.

Som vanligt tilldrog sig vadarna stort intresse. Det var gott om dem mest hela säsongen, speciellt i juli - augusti. Ett par rödbenor konstaterades häcka, då de visade sig med små ungar, minst tre, den 19 och 29 juni. De hade dessförinnan spelat och varnat flitigt sedan början av maj. Det var den första konstaterade häckningen i våra trakter men misstanke om häckning har förelegat tidigare. Övriga häckande vadare var tofsvipa, enkelbeckasin och 2 - 3 par mindre strandpipare, som finner "stenöken" vid Norsa tilltalande. Antalet rastande vadare var vid flera tillfällen i juli-augusti flera hundra, med brushanar och gröbenor som dominerande arter. Glutt- och svart-snäppa förekom ofta men fåtaligt. Kärrsnäppor visade sig i juli-september, som mest 19 ex. En kustpipare rastade den 9 augusti och en strandkata den 29 april. Mosenäppor och småsnäppor sågs vid några tillfällen i juli-augusti, som mest fyra mosenäppor och två småsnäppor. Vid åkanten iaktogs upp till fyra spovsnäppor några gånger i juli och augusti.

UPPROP

INVENTERING AV KNÖLSVAN 1978

En internationell knölsvaninventering kommer att genomföras under 1978, med International Waterfowl Research Bureau som samordnare.

Den svenska inventeringen organiseras av Sven Mathiasson, Göteborg. Målsättningen är att så exakt som möjligt fastställa antalet häckande knölsvanpar samt antalet icke häckande fåglar (översomrande).

I Västanland utfördes en knölsvaninventering 1973 (Lindell (1974), Meddel. f. VOF, årg 5, sid 7). Senare rapportering har visat att inte alla knölsvanpar i landskapet kom med i inventeringen. Detta är alltså ett synnerligen lämpligt tillfälle att förbättra kännedomen om knölsvanens förekomst i landskapet.

Undertecknad har utsetts att samordna den västmanländska inventeringen. För att kunna organisera inventeringsområdet är det värdefullt att de som är intresserade att medverka snarast tar kontakt med undertecknad. Förfrågningar, rapporter mm kan alltså ställas till Sören Larsson, Häkantorpskatan 9, 724 76 Västerås, 021/ 35 57 59.